

ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Хөвсгөлийн Улаан тайгын улсын тусгай хамгаалалттай газрын хамгаалалтын захиргааны 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ХӨА-2024/265/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Хөвсгөл аймаг 2024 он	Дарга, тэргүүлэх аудитор: А.Эрдэнэбаатар Утас:88883317 Цахим хаяг: Erdenebaatara@audit.gov.mn Аудитын менежер: Б.Тэгшдэлгэр Утас: 99089114 Цахим хаяг: Tegshdelgerb@audit.gov.mn Аудитор: С.Гансүх Утас: 95908400 Цахим хаяг: gansukhsa@audit.gov.mn Бэйкир Тилли Далайван аудит ХХК-ийн захирал: Д.Мягмарсүрэн Утас: 99030170, Цахим хаяг: dalaivan.et@gmail.com Бэйкир Тилли Далайван аудит ХХК-ийн аудитор: Б.Пүрэвсүрэн Утас:99921600, Цахим хаяг: dalaivan.orkhon@gmail.com
---	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

АЗДТГ-ын байр, А корпус 3 давхар,
Мөрөн сум, Хөвсгөл аймаг, 67120
Утас/факс: 7038 3793, Цахим шуудан: khuvsgul@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

2024.02.26 № 01/184
танай _____ -ны № _____ -т

УЛААН ТАЙГЫН УЛСЫН ТУСГАЙ
ХАМГААЛАЛТТАЙ ГАЗРЫН
ХАМГААЛАЛТЫН ЗАХИРГААНЫ
ДАРГА Ж.ТӨМӨРСҮХ ТАНАА

Хараат бус аудиторын дүгнэлт

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Улаан тайгын Улсын тусгай хамгаалалттай газрын Хамгаалалтын захиргааны 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Улаан тайгын Улсын тусгай хамгаалалттай газрын Хамгаалалтын захиргаа нь 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Япон улсын засгийн газрын буцалтгүй тусламжаар Байгаль, орчин аялал жуулчлалын яамаар дамжуулан Хамгаалалтын захиргаанд 265,567.5 мянган төгрөгийн автомашиныг үнэ төлбөргүй олгосон байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитаар цалин хөлс болон авлагын данстай холбоотой 31,400.2 мянган төгрөгийн зөрчилд 3 зөрчилд зөвлөмж хүргүүлсэн.

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн 92.1 хувийн биелэлтэйгээр дүгнэгдсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

6724040432

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

А.ЭРДЭНЭБААТАР

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>170,660,347.63</u>	<u>240,703,597.57</u>
33	АВЛАГА	85,400,000.00	27,968,265.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	00.00	2,552,265.00
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	85,400,000.00	4,353,000.00
335	Бусад авлага	00.00	21,063,000.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	00.00	21,063,000.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	85,260,347.63	212,735,332.57
354	Хангамжийн материал	70,342,347.63	197,817,332.57
35410	Бичиг хэргийн материал	397,760.80	1,098,410.80
35420	Аж ахуйн материал	11,529,761.65	18,832,596.59
35440	Түлш, шатах тослох материал	629,999.99	4,999,999.99
35470	Бусад хангамжийн материал	57,784,825.19	172,886,325.19
35600	Мал амьтад	14,918,000.00	14,918,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>1,196,003,841.41</u>	<u>1,448,557,512.61</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,196,003,841.41	1,448,557,512.61
392	Биет хөрөнгө	1,175,682,541.41	1,428,176,212.61
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	657,270,701.93	657,270,701.93
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-78,281,402.94	-109,654,159.86
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	676,028,358.99	916,437,855.49
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-194,171,104.95	-210,742,010.37
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	162,618,676.49	219,554,430.40
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-136,302,641.09	-147,500,354.00
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	87,868,240.14	87,448,240.14
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-34,733,538.46	-44,867,608.20
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	77,868,656.08	88,538,316.38
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-42,523,404.78	-28,349,199.30
39217	Ном	40,000.00	40,000.00
393	Биет бус хөрөнгө	20,321,300.00	20,381,300.00
39301	Програм хангамж	550,000.00	120,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-550,000.00	-60,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	20,321,300.00	20,321,300.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>1,366,664,189.04</u>	<u>1,689,261,110.18</u>
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>1,366,664,189.04</u>	<u>1,689,261,110.18</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,366,664,189.04	1,689,261,110.18
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	33,231,420.00	33,231,420.00
51101	Өмч: - төрийн	33,231,420.00	33,231,420.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	1,328,274,624.14	1,650,871,545.28
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,328,274,624.14	1,328,274,624.14
51220	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	322,596,921.14
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	5,158,144.90	5,158,144.90
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>1,366,664,189.04</u>	<u>1,689,261,110.18</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	/Төгрөгөөр/	
		Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	794,643,525.91	1,771,835,759.11
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	169,159,800.00	509,720,243.11
120	Нийтлэг татварын бус орлого	169,159,800.00	509,720,243.11
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	169,159,800.00	509,720,243.11
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	943,800.00	750,000.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	168,216,000.00	508,970,243.11
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	625,483,725.91	1,262,115,516.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	532,640,000.00	1,144,443,700.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	532,640,000.00	1,144,443,700.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	92,843,725.91	113,516,070.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	92,843,725.91	113,516,070.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	00.00	4,155,746.00
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	00.00	4,155,746.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	704,529,205.91	1,449,238,837.97
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	704,529,205.91	1,449,238,837.97
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	644,864,604.72	1,074,986,336.55
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	388,969,533.33	697,083,672.84
210101	Үндсэн цалин	300,842,331.73	405,478,211.44
210102	Нэмэгдэл	74,746,739.60	183,190,061.40
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	13,380,462.00	44,400,000.00
210104	Урамшуулал	00.00	64,015,400.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	48,422,984.39	92,298,146.74
210201	Тэтгэврийн даатгал	33,020,432.17	65,009,521.87
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,647,445.96	5,602,690.77
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,356,808.82	6,526,329.22
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	763,482.08	1,378,125.44
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	7,634,815.36	13,781,479.44
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	5,157,500.01	12,091,392.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	974,400.00	1,197,292.00
210302	Түлш, халаалт	4,075,800.01	10,585,600.00
210303	Цэвэр, бохир ус	107,300.00	308,500.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	13,149,799.00	23,447,520.00
210401	Бичиг хэрэг	1,002,950.00	1,335,600.00
210402	Тээвэр, шатахуун	8,956,800.00	18,564,120.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,106,399.00	912,240.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	00.00	1,273,860.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,083,650.00	1,361,700.00
2105	Нормативт зардал	120,000.00	449,600.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	120,000.00	449,600.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,555,950.00	1,697,300.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,230,950.00	1,492,300.00
210604	Урсгал засвар	325,000.00	205,000.00
2107	Томилот, зочны зардал	918,900.00	3,500,000.00
210702	Дотоод албан томилот	918,900.00	3,500,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	24,892,408.00	103,118,718.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	21,408,730.00	91,929,384.00

Хөвсгөлийн Улаан тайгын улсын тусгай хамгаалалттай газрын хамгаалалтын захиргааны 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	720,000.00	1,439,600.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	277,800.00	961,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	306,478.00	8,178,226.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	121,000.00	121,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	286,000.00	287,000.00
210807	Газрын төлбөр	1,772,400.00	202,508.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	161,677,529.99	141,299,986.97
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	00.00	939,700.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	161,677,529.99	140,360,286.97
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	59,664,601.19	374,252,501.42
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	32,706,141.00	20,519,396.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	00.00	4,155,746.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	32,706,141.00	12,146,400.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	00.00	4,217,250.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	26,958,460.19	353,733,105.42
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	26,958,460.19	353,733,105.42
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	90,114,320.00	322,596,921.14
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	90,114,320.00	322,596,921.14

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл /Төгрөгөөр/
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	626,427,525.91	1,262,865,516.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	943,800.00	750,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	943,800.00	750,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	943,800.00	750,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	943,800.00	750,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	625,483,725.91	1,262,115,516.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	532,640,000.00	1,144,443,700.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	532,640,000.00	1,144,443,700.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	92,843,725.91	113,516,070.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	92,843,725.91	113,516,070.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	00.00	4,155,746.00
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	00.00	4,155,746.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	626,427,525.91	1,262,865,516.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	626,427,525.91	1,262,865,516.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	481,362,924.72	969,660,014.58
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	388,969,533.33	699,617,937.84
210101	Үндсэн цалин	300,842,331.73	408,012,476.44
210102	Нэмэгдэл	75,772,001.60	183,190,061.40
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	12,355,200.00	44,400,000.00
210104	Урамшуулал	00.00	64,015,400.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	48,422,984.39	92,298,146.74
210201	Тэтгэврийн даатгал	33,020,432.17	64,516,932.87
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,647,445.96	6,095,279.77
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,356,808.82	6,526,329.22
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	763,482.08	1,378,125.44
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	7,634,815.36	13,781,479.44
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	4,837,500.00	16,461,392.00

Хөвсгөлийн Улаан тайгын улсын тусгай хамгаалалттай газрын хамгаалалтын захиргааны 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

210301	Гэрэл, цахилгаан	974,400.00	1,197,292.00
210302	Түлш, халаалт	3,755,800.00	14,955,600.00
210303	Цэвэр, бохир ус	107,300.00	308,500.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	12,850,299.00	23,927,920.00
210401	Бичиг хэрэг	673,900.00	1,400,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	8,956,800.00	18,564,120.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,106,399.00	912,240.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	00.00	1,273,860.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,113,200.00	1,777,700.00
2105	Нормативт зардал	154,700.00	475,800.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	154,700.00	475,800.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	311,000.00	4,500,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	311,000.00	4,500,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	918,900.00	3,500,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	918,900.00	3,500,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	24,612,908.00	127,939,118.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	21,129,230.00	116,749,784.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	720,000.00	1,439,600.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	277,800.00	961,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	306,478.00	8,178,226.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	121,000.00	121,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	286,000.00	287,000.00
210807	Газрын төлбөр	1,772,400.00	202,508.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	285,100.00	939,700.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	285,100.00	939,700.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	145,064,601.19	293,205,501.42
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	32,706,141.00	20,519,396.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	00.00	4,155,746.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	32,706,141.00	12,146,400.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	00.00	4,217,250.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	112,358,460.19	272,686,105.42
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	112,358,460.19	272,686,105.42

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Төгсгөлөөр/
					Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	33,231,420.00	5,158,144.90	483,529,502.28	521,919,067.18
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	00.00	00.00
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	33,231,420.00	5,158,144.90	483,529,502.28	521,919,067.18
C07	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	-86,751,200.81	-86,751,200.81
C08	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	33,231,420.00	5,158,144.90	1,328,274,624.14	1,366,664,189.04
D01	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	33,231,420.00	5,158,144.90	1,328,274,624.14	1,366,664,189.04

Хөвсгөлийн Улаан тайгын улсын тусгай хамгаалалттай газрын хамгаалалтын захиргааны 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	00.00	00.00
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	33,231,420.00	5,158,144.90	1,328,274,624.14	1,366,664,189.04
D08	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	322,596,921.14	322,596,921.14
D09	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	33,231,420.00	5,158,144.90	1,650,871,545.28	1,689,261,110.18

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны		Зөрүү
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,145,193,700.00	876,861,423.58	268,332,276.42
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,145,193,700.00	876,861,423.58	268,332,276.42
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,133,047,300.00	864,715,023.58	268,332,276.42
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	942,385,000.00	699,617,937.84	242,767,062.16
210101	Үндсэн цалин	481,318,200.00	408,012,476.44	73,305,723.56
210102	Нэмэгдэл	352,651,400.00	183,190,061.40	169,461,338.60
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	44,400,000.00	44,400,000.00	0.00
210104	Урамшуулал	64,015,400.00	64,015,400.00	0.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	117,797,900.00	92,298,146.74	25,499,753.26
210201	Тэтгэврийн даатгал	80,102,500.00	64,516,932.87	15,585,567.13
210202	Тэтгэмжийн даатгал	9,423,800.00	6,095,279.77	3,328,520.23
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	7,539,100.00	6,526,329.22	1,012,770.78
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,884,800.00	1,378,125.44	506,674.56
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	18,847,700.00	13,781,479.44	5,066,220.56
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	16,461,400.00	16,461,392.00	8.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	1,197,300.00	1,197,292.00	8.00
210302	Түлш, халаалт	14,958,900.00	14,955,600.00	3,300.00
210303	Цэвэр, бохир ус	305,200.00	308,500.00	-3,300.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	21,750,000.00	21,749,999.00	1.00
210401	Бичиг хэрэг	1,400,000.00	1,400,000.00	0.00
210402	Тээвэр, шатахуун	16,067,000.00	16,386,199.00	-319,199.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	883,000.00	912,240.00	-29,240.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,600,000.00	1,273,860.00	326,140.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,800,000.00	1,777,700.00	22,300.00
2105	Нормативт зардал	475,800.00	475,800.00	0.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	475,800.00	475,800.00	0.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,500,000.00	1,500,000.00	0.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,500,000.00	1,500,000.00	0.00
2107	Томилолт, зочны зардал	3,500,000.00	3,500,000.00	0.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,500,000.00	3,500,000.00	0.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	28,237,500.00	28,172,048.00	65,452.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	24,569,300.00	24,568,284.00	1,016.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,439,600.00	1,439,600.00	0.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	961,000.00	961,000.00	0.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	594,000.00	592,656.00	1,344.00

Хөвсгөлийн Улаан тайгын улсын тусгай хамгаалалттай газрын хамгаалалтын захиргааны 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	121,000.00	121,000.00	0.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	350,000.00	287,000.00	63,000.00
210807	Газрын төлбөр	202,600.00	202,508.00	92.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	939700.00	939700.00	0.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	939,700.00	939,700.00	0.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	12146400.00	12146400.00	0.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	12,146,400.00	12,146,400.00	0.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	12,146,400.00	12,146,400.00	0.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,145,193,700.00	876,861,423.58	268,332,276.42
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,144,443,700.00	876,111,423.58	268,332,276.42
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	1,144,443,700.00	876,111,423.58	268,332,276.42
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	750,000.00	750,000.00	0.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	750,000.00	750,000.00	0.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	43.00	43.00	0.00
620001	Удирдах ажилтан	01.00	01.00	0.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	34.00	34.00	0.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	05.00	05.00	0.00
620004	Гэрээт ажилтан	03.00	03.00	0.00
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	43.00	43.00	0.00
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	35.00	35.00	0.00
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	05.00	05.00	0.00
650010	Гэрээт ажилтан	03.00	03.00	0.00

/Төгрөгөөр/

2.5 Аудит хийсэн нэмэлтийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	109,162,241.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	109,162,241.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	104,944,991.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	2,177,921.00
210402	Тээвэр, шатахуун	2,177,921.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	3,000,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	3,000,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	99,767,070.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	92,181,500.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	7,585,570.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	4217250.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	4,217,250.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	4,217,250.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	109162241.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	109,162,241.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	109,162,241.00

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 31,400.2 мянган төгрөгийн 3 алдаа, зөрчил илэрснээс 31,400.2 мянган төгрөгийн 3 зөрчилд зөвлөмж өгсөн.

3.1 Төлбөрийн акт

Аудитаар төлбөрийн акт тогтоогоогүй

3.2 Албан шаардлага

Албан шаардлага хариуцлага тооцох санал хүргүүлээгүй.

3.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Зардлын данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Сахилгын шийтгэл авсан 2 ажилтанд жилийн эцсийн үр дүнгийн урамшуулал болох 2 750.0 мянган төгрөг олгосон байна. Энэ нь Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 123.8.Хөдөлмөрийн сахилгын шийтгэл ногдуулснаас хойш нэг жил өнгөрвөл ажилтныг хөдөлмөрийн сахилгын шийтгэлгүйд тооцно. Төрийн албан хаагчид мөнгөн урамшуулал олгох журам 2.7. "Хууль тогтоомжийн дагуу сахилгын шийтгэл хүлээсэн төрийн албан хаагчийн сахилгын шийтгэлгүйд тооцогдох хугацаа дуусаагүй бол тухайн төрийн албан хаагчид улирлын ажлын үр дүнгийн мөнгөн урамшуулал олгохгүй" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Холбогдох хууль тогтоомжийг мөрдөж ажиллах

2. Зардлын хөрөнгийн данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

21 кодоор тайлагнах хүнийг 70 кодоор тайлагнаж 550.0 мянган төгрөгийг нийгмийн тайланд илүү тайлагнасан мөн хөгжлийн бэрхшээлтэй 1 ажилтны цалингаас тооцох нийгмийн даатгалын шимтгэлийн хувь хэмжээг буруу тооцон 132.0 мянган төгрөгийг илүү суутгасан байна. Энэ нь Нийгмийн даатгалын тухай хуулийн 15.1."Энэ хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 2, 4 дэх хэсэгт заасан даатгуулагч болон ажил олгогч нь дор дурдсан хувь хэмжээгээр сар бүр нийгмийн даатгалын шимтгэл төлнө" Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2022 оны А/191 тоот тушаалын заалтууд зөрчигдсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Цалингийн тооцооллыг үнэн зөв хийж тайлангуудыг тулган баталгаажуулж байх.

3. Авлагын данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Тайлангийн хугацааны эцэст 27 968.2 мянган төгрөгийн авлагын үлдэгдэлтэй байна.Төсвийн тухай хуулийн 6.4.8 дахь заалтын дагуу "төсвийг зохистой удирдаж өр авлага үүсгэхгүй байх" гэсэн заалт зөрчигдөж байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Үүссэн авлагыг бүрэн барагдуулж, төсвийн хөрөнгийн үр ашгийг дээшлүүлж ажиллах

Дээрх зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөөг аудитын тайлан хүлээн авсан өдрөөс хойш 30 хоногийн дотор, зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2024 оны 09 дүгээр сарын 20-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Сахилгын шийтгэл авсан 2 ажилтанд жилийн эцсийн үр дүнгийн урамшуулал болох 2 750.0 мянган төгрөг олгосон байна. Энэ нь Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 123.8.Хөдөлмөрийн сахилгын шийтгэл ногдуулснаас хойш нэг жил өнгөрвөл ажилтныг хөдөлмөрийн сахилгын шийтгэлгүйд тооцно.	1	2,750.0					1	2,750.0				
21 кодоор тайлагнах хүнийг 70 кодоор тайлагнаж 550.0 мянган төгрөгийг нийгмийн тайланд илүү тайлагнасан мөн хөгжлийн бэрхшээлтэй 1 ажилтны цалингаас тооцох нийгмийн даатгалын шимтгэлийн хувь хэмжээг буруу тооцон 132.0 мянган төгрөгийг илүү суутгасан байна.	1	682.0					1	682.0				
Тайлангийн хугацааны эцэст 27 968.2 мянган төгрөгийн авлагын үлдэгдэлтэй байна.	1	27,968.2					1	27,968.2				

Дүн	3	31,400.2				3	31,400.2			
-----	---	----------	--	--	--	---	----------	--	--	--

5. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо			Санал дүгнэлтийн хэлбэр				
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
A	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	1	1			1			
2	Төсөл, хөтөлбөр								
3	ЗГТС								
4	ТТЗ								
5	ТЕЗ								
	НИЙТ	1	1			1			